

Frøsamlernes

NYHEDSBREV november 2005

Fra Årsmødet på Ærø 16.-18.9.

Vi har haft en hyggelig, inspirerende og lærerig weekend hos Niels Petersen på Biokol. En fyldig beskrivelse af opholdet, udflugterne og de faglige indslag, plus fine billeder, kan ses på vores nye hjemmeside, der ligger på den samme adresse som før: www.froesamlerne.dk/aktivitet/tidligere.htm (et link på siden giver mulighed for at se mange flere af Brian Krauses billeder). Hvis du ikke selv har adgang til Internet håber jeg, du vil prøve at se siden hos familien, en god nabo, på arbejdet eller på biblioteket. Der står meget mere end der er plads til her, og så er der farvebilleder på!

Nogle af højdepunkterne:

- mødet med **Biokol** og turen gennem markerne med de mange spændende gamle sorter
- forædler Christina Henatsch om **vigtigheden af at finde de gamle sorter** af grønsager - men også **nødvendigheden af at forbedre dem** gennem god gammeldags forædling, fordi de ellers gradvis vil forringes i forhold til F1 hybridene. Vi fik også praktisk øvelse i udvælgelse af gulerødder.
- lektor Bodil Søgaard om **hvordan planterne taler sammen** på marken og påvirker hinandens vækst og trivsel
- besøg på Lundgaard med Danmarks eneste økologiske ginkgotræsplantage
- besøg i plantesamleren Dittes smukt anlagt have

Kontingent for 2006

Det blev besluttet på årsmødet at kontingentet for 2006 er uændret 130 kr. (230,- for institutioner). Alle, der ikke har betalt for nylig, skulle nu have modtaget en opkrævning. Ifølge PBS har de udsendt 102 indbetalingskort, eller ca. 2/3 af vores medlemstal. Vi betaler meget mere for disse kort end for direkte træk på folks konti. Så hvis man ikke ligefrem er modstander af Betalingservice, vil vi opfordre jer til at tilmelde jer via netbanken eller ved at tage kortet med i banken – så sparer vi mange penge næste år.

(Hvis du ikke har fået en opkrævning, eller mener du ikke skulle have fået, kontakt venligst Lila på lila@froesamlerne.dk el. 9854 4462.

Frø til næste års tilbudsliste

Vi vil gerne kunne sende **Frølisten** allerede midt i januar måned, lige så snart **kontingenterne** er registreret (ingen indbetaling, ingen frøliste!). Det vil også give os mulighed for at få de svenske og norske bestillinger afsluttet før en gang i juni – det gav stor tidspres i 2005.

Derfor har NO Crossland nu indkaldt frøtilbud til 2006 listen. Alle skulle have modtaget enten en e-mail eller et brev med informationer og evt. en udskrift af vedkommendes tilbud i 2005. De fleste har svaret meget prompte – også nogle der er nye på Frølisten - og vi takker meget. Hvis du endnu mangler at optælle årets høst håber vi, du vil tage fat nu! Ring el. mail NO på rieogno@ofir.dk eller 4817 1879, hvis du er i tvivl om noget ang. listen.

Vi vil gerne udsende nye farvesider som tillæg til Frølisten, og mangler **flere gode billeder** af vores sorter. Digitalbilleder i god kvalitet kan sendes til Brian Krause, brian@gourmethaven.dk.

Aktiviteter i 2006

På Årsmødet planlagde vi et **frøkursus** i marts måned – denne gang en weekend med mulighed for billig overnatning, fordi tiden på 1. kursus i Odde var alt for knap til at nå rundt om det hele. Vi håber at der udover fælles indslag og frøbytning også bliver tid til 'workshops' både for begyndere og viderekomne. Datoerne: **11.-12.3.**, stedet: **Røsnæs Naturskole ved Kalundborg**. (Vi regner med at kunne arrangere afhentning i byen for tog- og busrejsende.)

Til gengæld blev havemessen i Odense i marts, som vi havde regnet med at udstille på, aflyst.

Vi håber på at kunne stille op igen i Århus på **Den Gamle Bys** Havehistorisk Weekend 19.-20. august. Vi fik en meget succesrige weekend i år, hvor flere medlemmer passede standen og vi tjente ca. 1100 kr. ved hjælp af medlemmers donerede frø og planter, og fik 5 nye medlemmer. Samme søndag er der **Grønt Marked i Den Økologiske Have, Odde**, hvor vi plejer at uddele materialer. Så frøsamlere fra andre landsdele kan opleve meget på en weekendtur!

Årsmødet 2006 finder sted 15.-17. september på Houens Odde Spejdercenter ved Kolding Fjord. Vi har ønsket et ophold i det sydlige Jylland, men

med gode togforbindelser fra de nordlige og østlige egne. Vi bliver indkvarteret i stråttækte huse nær stranden, med mulighed for strandcamping såvel som overnatning i 1-, 2- og 4-sengsværelser. Prisen bliver lidt lavere end på højskolen i 2004. Programmet er ikke fastlagt endnu, men vi regner bl.a. med et besøg på frøsamler Mona Hansens spændende "Krydderurtehave Plougstrup Gl. Skole" ved Kongeåen.

Adoption af sjældne sorter

Vi har lavet et "adoptions" eller "fadderskabs" program for de mere sjældne sorter i vores sortiment – de gamle danske og nordiske samt enkelte andre, der ikke er i handel og ikke ville kunne erstattes, hvis deres eneste "beskytter" forsvandt.

Vi er snart klare med en liste over de "forældreløse" sorter, som vi ønsker adopteret. Vi har især mange sorter af de letteste, selvbestøvede sager som salat, bønner og ærter, tomater og pebre – og tilsvarende mange muligheder for at også begyndere og mindre øvede frøsamlere tager del i projektet.

Reglerne for at tegne et fadderskab er få:

- Du avler selvfølgelig frø, men ikke nødvendigvis hvert år (du får en vejledning med for hver sort).
- Du må gerne sætte frø på listen til andre, men er ikke forpligtet til at gøre det.
- Du forpligter dig til at meddele status én gang om året til en koordinator – dvs. resultatet af din dyrkning samt om du vil fortsætte med dit "adoptivbarn".

Og husk: jo flere vi er, jo mindre skader det, hvis nogen får et dårligt år en gang imellem!

Hvis du vil prøve at adoptere skal du ringe, skrive eller maile til foreningen på nedenstående adresse el. på kontaktsiden på hjemmesiden. Du får en adoptionsvejledning og en liste over vores "forældreløse" sorter. Hvis du er interesseret i en bestemt sort fra tidligere lister **eller** en bestemt gruppe (f.eks. tomat, salat, gulerod) skriv det endeligt, det vil gøre det lettere at administrere programmet.

Åbne Haver og Folder

Vi satser på at lave en folder med "åbne haver" (besøgshaver) hos medlemmer af "Frøsamlerne", hvor gæster kan se nogle af vores gamle sorter og

få en snak om hvordan vi arbejder med bevarelse af mangfoldigheden. Det gælder både de større gårde og steder hvor vi udfører forsøg, og de mindre haver. Blandt de steder, der allerede er åbne eller har tilmeldt sig, er: "Frøsamlernes hjemsted" hos Lila Towle (mellem Hobro og Viborg), der er en åben have i Haveselskabets regi; Den Økologiske Have, der viser nogle af vores sorter; Biokol på Ærø; og Ida & Finn Johannessen (ved Holbæk, omtalt i PØ).

Man kan vælge at være åben efter aftale eller bestemte datoer. Til en papirfolder samt en netudgave har vi brug for en kort beskrivelse – især af hvilke af Frøsamlernes sorter, man kan vise frem; kontakt- og lidt kørselsinformation; og meget gerne et digitalbillede af haven, sorten, eller andet der kan lokke. Kontakt Lila!

Gulerodsprojekt

Efter forslag fra Niels på Biokol, starter vi et gulerodsprojekt hvor vi vil forsøge at opformere og forædle enkelte af vores vigtigste sorter af gamle gulerødder med en dyrkningshistorie i Danmark, på den måde, som Christina Henatsch underviste os i på årsmødet. Målet er dels at få en ordentlig mængde frø til det videre arbejde, og dels at eksperimentere med en udvælgelse blandt et stort antal rødder. Dette håber vi kan føre til avl af nogle forbedrede 'stammer', der bevarer de ønskede brugskvaliteter.

Niels selv og Hanne & Michael ved Kalundborg har større arealer hvor de vil forsøge at dyrke en stor mængde af en af sorterne "Blanche à collet vert" (2006, frø fra NO) eller "Pariser Torve(2007) som Brian vil lave frø af i 2006. Allan (Hegnstrup) vil dyrke en ligeledes stor mængde af gul gulerod, "Bosnisk Gul", som NO vil udvælge fra til frø (2007).

Center for Bio-diversitet

På årsmødet blev vi enige efter en del debat om at vi ikke ville melde foreningen ind samlet. Nyhedsbrevet sender vi derfor selv ud som vi plejer.

Vi opfordrer alle til selv at blive medlem af Centret. Et års støtte-medlemskab koster 140 kr. Indtil 31 december tilbyder Center for Bio-diversitet 2 års LOCI blade for næsten ét års pris (150 kr.) – 2005 numre (så længe lager haves) plus 4 numre i 2006. Nye frøsamlere, der endnu ikke har modtaget et prøvenummer af Centrets blad "LOCI", må gerne kontakte Lila for et gratis nummer.